

3-Month Climate News

ฉบับที่ 4 ปี 2565
(No.4 2022)

สถานการณ์ Triple-Dip La Niña ยังคงอยู่ ภัยแล้งและภัยน้ำท่วมก็ยังคงยืดเยื้อต่อไป

วันที่ 30 พฤศจิกายน 2565 ณ กรุงเจนีวา – ปรากฏการณ์ลานีญาที่ยังคงสถานะและยืดเยื้ออย่างผิดปกติมีแนวโน้มที่จะเป็นเช่นนี้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดฤดูหนาวในเขตซีกโลกเหนือหรือในช่วงฤดูร้อนในเขตซีกโลกใต้ จากรายงานขององค์การอุตุนิยมวิทยาโลก (WMO) เหตุการณ์ “Triple-Dip” La Niña (ปรากฏการณ์ลานีญาที่เกิดขึ้นต่อเนื่องสามปีติดต่อกัน) เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในศตวรรษที่ 21 นี้ และยังคงส่งผลกระทบต่ออุณหภูมิและรูปแบบของหยาดน้ำฟ้า (precipitation patterns) ส่งผลให้ภัยแล้งและภัยน้ำท่วมมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นตามพื้นที่ต่างๆ ทั่วโลก

รายงาน WMO El Niño/La Niña Update ระบุว่ามีความเป็นไปได้ถึง 75% ที่ปรากฏการณ์ลานีญาจะยังคงดำเนินต่อไปในช่วงเดือนธันวาคม-กุมภาพันธ์ 2565/2566 และมีความเป็นไปได้ถึง 60% ในช่วงเดือนมกราคม-มีนาคมที่ปรากฏการณ์ลานีญาจะยังคงดำเนินต่อไป ส่วนความเป็นได้ที่ ENSO (ทั้งเอลนีโญหรือลานีญา) จะมีสถานะเป็นกลางและอาจเกิดขึ้นในช่วงเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน 2566 มีความเป็นไปได้ถึง 55% และจะเพิ่มความน่าจะเป็นขึ้นเป็นประมาณ 70% ในช่วงเดือนมีนาคม-พฤษภาคม ตามข้อมูลที่ได้อัปเดต ซึ่ง

อ้างอิงตามข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญและการพยากรณ์ของโมเดลทั่วโลก ครั้งนี้นับเป็นครั้งที่สามนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2493 ที่เคยเกิด Triple-dip La Niña ซึ่งปรากฏการณ์ลานีญาหมายถึงการเย็นลงอุณหภูมิพื้นผิวน้ำทะเลตอนกลางและทางฝั่งตะวันออกของมหาสมุทรแปซิฟิกตามแนวเส้นศูนย์สูตร ควบคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงของการหมุนเวียนของบรรยากาศในเขตร้อน ได้แก่ ลม ความกดอากาศ และปริมาณฝน ซึ่งมักจะมีผลกระทบตรงกันข้ามกับสภาพอากาศและภูมิอากาศเช่นเดียวกับเอลนีโญซึ่งเป็นสภาวะอุ่นของปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño Southern Oscillation: ENSO)

ลานีญาเป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ แต่สิ่งที่กำลังเกิดขึ้นสวนทางกับพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงสภาพ

ศูนย์ภูมิอากาศ...

กองพัฒนา
อุตุนิยมวิทยา
กรมอุตุนิยมวิทยา

กระทรวงดิจิทัลเพื่อ
เศรษฐกิจและสังคม

เรื่องในเล่ม

สถานการณ์ Triple-Dip La Niña ยังคงอยู่ ภัยแล้ง และภัยน้ำท่วมก็ยังคงยืดเยื้อต่อไป.....1	สถิติอุณหภูมิ / ฝนและแนวโน้ม.....8
สภาวะอากาศรอบ 3 เดือนที่ผ่านมา (ต.ค.-ธ.ค.).....4	Worldwide Weather Events.....10
ปรากฏการณ์เอลนีโญ / ลานีญา.....7	กิจกรรม11

ภูมิอากาศที่เกิดจากฝีมือมนุษย์ ซึ่งทำให้อุณหภูมิของโลกเพิ่มสูงขึ้น จนทำให้สภาพอากาศรุนแรงขึ้นและส่งผลกระทบต่อรูปแบบปริมาณฝนตามฤดูกาล

วิกฤตการณ์ด้านมนุษยธรรม

Prof. Petteri Taalas เลขาธิการองค์การอุตุนิยมวิทยาโลก กล่าวว่า “บริเวณเขตร้อนของมหาสมุทรแปซิฟิกสถานการณ์ยังอยู่ในสภาวะลานีญา ซึ่งช่วงที่ผ่านมาสภาวะลานีญาได้เกิดการหยุดชะงักเป็นช่วงสั้นๆ แต่ตั้งแต่เดือนกันยายน 2020 เป็นต้นมา สภาวะลานีญาได้ส่งผลกระทบต่ออุณหภูมิโลกในวงจำกัดและส่งผลกระทบต่อเพียงชั่วคราวเท่านั้น และในช่วง 8 ปีที่ผ่านมาเป็นช่วงที่ร้อนที่สุดเป็นประวัติการณ์ ระดับน้ำทะเลสูงขึ้นและมหาสมุทรก็ร้อนขึ้นด้วยเช่นกัน” แม้จะมีปรากฏการณ์ลานีญาเกิดขึ้นช่วงนี้ แต่สภาพอากาศของปีพ.ศ. 2564 และพ.ศ. 2565 ก็อุ่นกว่าทุก ๆ ปีเมื่อเทียบกับช่วงก่อนปีพ.ศ. 2558 Prof. Taalas ได้กล่าวอีกว่า “ปรากฏการณ์ลานีญาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องนี้ทำให้ภัยแล้งและอุทกภัยยืดเยื้อในบริเวณที่ได้รับผลกระทบ ประชาคมระหว่างประเทศต่าง ๆ มีความกังวลโดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับภัยพิบัติด้านมนุษยธรรมที่เกิดขึ้นกับผู้คนหลายล้านคน บริเวณจะงอยแอฟริกา (Horn of Africa) ที่เกิดจากภัยแล้งที่ยาวนานและรุนแรงที่สุดในประวัติศาสตร์ในช่วงที่ผ่านมา”

การแจ้งเตือนบริเวณจะงอยแอฟริกา (Horn of Africa) จากหลายหน่วยงานเมื่อเร็ว ๆ นี้ได้แจ้งเตือนว่าฤดูแล้งที่แห้งแล้งติดต่อกันเป็นปีที่ 5 ได้เริ่มต้นในเดือนตุลาคม-ธันวาคม โดย WMO เป็นหนึ่งในผู้มีส่วนในการแจ้งเตือนดังกล่าว ซึ่งมีค่าเตือนออกมาว่าในช่วงฤดูฝนช่วงเดือนมีนาคม-พฤษภาคม พ.ศ. 2566 มีแนวโน้มว่าปริมาณฝนจะต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ประชากรในประเทศเคนยา โซมาเลีย และเอธิโอเปีย และบางพื้นที่ของโซมาเลียจำนวนมากกว่า 20 ล้านคนมีความเสี่ยงด้านความไม่มั่นคงทางด้านอาหารสูงมาก และภายในสิ้นปีนี้อาจต้องเผชิญกับความเสี่ยงจากความอดอยากอีกด้วย

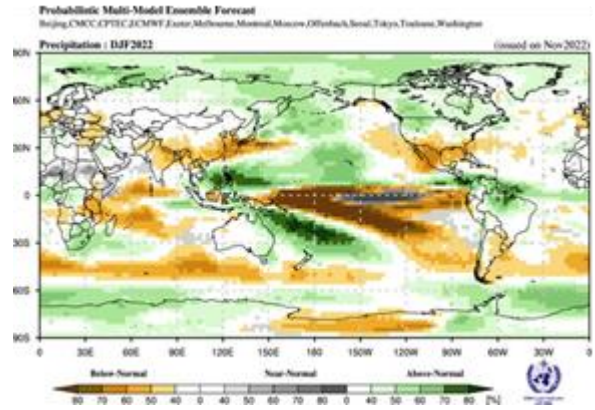
Prof. Taalas ยังกล่าวเสริมอีกว่า “WMO จะยังคงให้บริการข้อมูลที่เหมาะสมกับงานด้านมนุษยธรรมและสนับสนุนภาคส่วนที่มีความอ่อนไหวต่อผลกระทบที่จะเกิดขึ้น เช่น ภาคเกษตรกรรม ด้านความมั่นคงทางอาหาร ด้านสุขภาพ และด้านการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ โดย WMO ยังใช้แผนดำเนินงานฉบับใหม่ที่ได้นำเสนอในการประชุม COP27 เพื่อเป็นการรับประกันว่าในอีก 5 ปีข้างหน้าประชากรควรเข้าถึงระบบเตือนภัยล่วงหน้าได้ทุกคน เพื่อเป็นการป้องกันประชากรจากอันตรายที่เกี่ยวข้องกับสภาพอากาศ ภูมิอากาศ และน้ำ” ตามรายงานของ Global Climate 2022 ของ WMO จะเห็นว่าการรูปแบบของหยาดน้ำฟ้าในหลายพื้นที่ในปีนี้จะทำให้เห็นความเด่นชัดของปรากฏการณ์ลานีญา ได้แก่ สภาพอากาศที่แห้งกว่าปกติในบริเวณปาตาโกเนีย (Patagonia) ในเขตอเมริกาใต้และตะวันตกเฉียงใต้ของอเมริกาเหนือ รวมไปถึงในเขตแอฟริกาตะวันออกด้วย ส่วนในเขตแอฟริกาทางตอนใต้ พื้นที่ทางตอนเหนือของอเมริกาใต้ ทวีปต่างๆ ที่อยู่ติดทะเล และออสเตรเลียฝั่งตะวันออกมีปริมาณฝนตกชุกมากกว่าปกติ บริเวณภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ฝนที่ตกในช่วงฤดูมรสุมมีรุนแรงและยาวนานขึ้นซึ่งสัมพันธ์กับสถานการณ์ลานีญาด้วยเหตุนี้ประเทศปากีสถานจึงประสบกับปริมาณฝนตกที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างมากในช่วงเดือนกรกฎาคมและสิงหาคมที่ผ่านมา

แนวโน้มลักษณะภูมิอากาศรายฤดูกาลของโลก

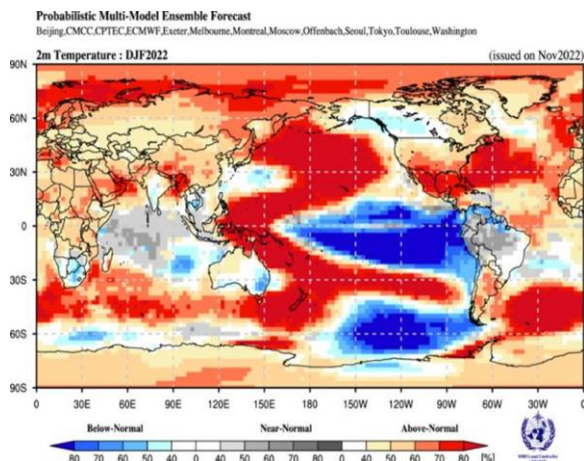
ไม่ได้มีเพียงเอลนีโญและลานีญาเท่านั้นที่เป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนระบบภูมิอากาศของโลก นอกเหนือจากรายงาน ENSO Update ที่มีมาอย่างยาวนาน ปัจจุบัน WMO ยังออก Global Seasonal Climate Updates (GSCU) เป็นประจำ ซึ่งรวมเอาอิทธิพลของปัจจัยการขับเคลื่อนระบบภูมิอากาศที่สำคัญอื่น ๆ เช่น North Atlantic Oscillation, Arctic Oscillation และ Indian Ocean Dipole: IOD รายงานปรากฏการณ์ ENSO และรายงาน Global Seasonal Climate Updates อ้างอิงจากคำพยากรณ์

ของ WMO Global Producing Centers of Long-Range Forecasts และพร้อมให้บริการเพื่อสนับสนุนรัฐบาล องค์การสหประชาชาติ ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภาคส่วนที่มีความอ่อนไหวต่อสภาพภูมิอากาศ เพื่อระดมการเตรียมการและการปกป้องในชีวิตและการดำรงชีวิต แม้สถานการณ์ลานีญาที่ยังยึดเยื้อต่อเนื่องในบริเวณแถบเส้นศูนย์สูตรของมหาสมุทรแปซิฟิกตอนกลางและทางด้านฝั่งตะวันออก แต่อุณหภูมิของผิวน้ำทะเลที่อุ่นกว่าค่าเฉลี่ยที่แผ่กว้างไปในบริเวณอื่นๆ จะส่งอิทธิพลต่อการพยากรณ์อุณหภูมิอากาศในช่วงเดือนธันวาคม-กุมภาพันธ์ 2565/2566 ซึ่งส่งผลให้อุณหภูมิอากาศบริเวณพื้นดินในเขตซีกโลกเหนือสูงกว่าค่าปกติ ยกเว้นบริเวณทางตะวันตกเฉียงเหนือของทวีปอเมริกาเหนือ ส่วนบริเวณชายฝั่งอาร์กติกของเอเชีย บริเวณทางตอนเหนือของอเมริกากลาง เขตทวีปทางทะเลตะวันออก และประเทศนิวซีแลนด์ อุณหภูมิจะสูงกว่าปกติซึ่งมีความน่าจะเป็นที่เพิ่มขึ้นอย่างมากที่สุด

พยากรณ์ปริมาณฝนของเดือนธันวาคม-กุมภาพันธ์มีลักษณะคล้ายคลึงกับปริมาณฝนที่ได้รับผลกระทบจากปรากฏการณ์ลานีญา

การพยากรณ์ความน่าจะเป็นของอุณหภูมิพื้นผิวและหยาดน้ำฟ้ารายฤดูกาล ในช่วงเดือนธันวาคม-กุมภาพันธ์ 2565/2566 Tercile ความน่าจะเป็นในการพยากรณ์สูงสุดจะแสดงด้วยพื้นที่สีต่างๆ ความน่าจะเป็นสำหรับอุณหภูมิค่าที่ต่ำกว่าปกติแสดงด้วยสีน้ำเงิน และค่าที่สูงกว่าปกติแสดงด้วยสีแดง ส่วนหยาดน้ำฟ้าค่าใกล้กับค่าปกติแสดงด้วยสีเทา ค่าที่ต่ำกว่าปกติแสดงด้วยสีส้ม และค่าที่สูงกว่าปกติแสดงด้วยสีเขียว ส่วนบริเวณที่เป็นสีขาวแสดงถึงความเป็นไปได้ถึงโอกาสที่จะเกิดขึ้นได้ทั้งสองกรณี(สูงกว่าและต่ำกว่าค่าปกติ)เท่ากัน ใช้ข้อมูลปีค.ศ. 1993–2009 เป็นฐานในการเปรียบเทียบ

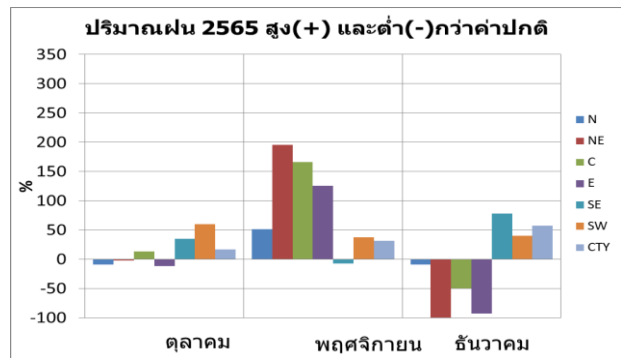

ที่มา <https://public.wmo.int>

สภาวะอากาศในรอบ 3 เดือนที่ผ่านมา (ตุลาคม - ธันวาคม 2565)

ปริมาณฝน

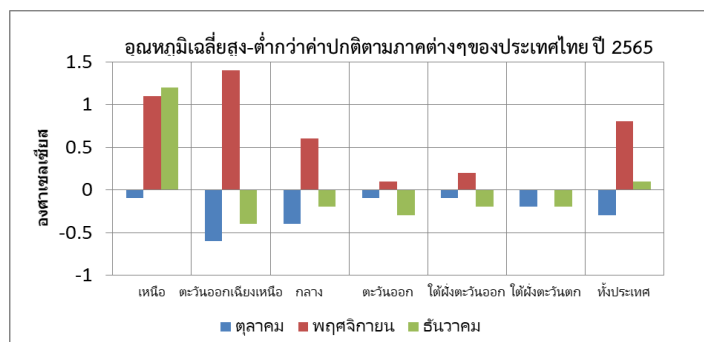
สภาวะอากาศช่วงเดือนตุลาคม – ธันวาคม 2565 ประเทศไทยอยู่ในช่วงปลายฤดูฝนต่อเนื่องฤดูหนาว และยังมีรายงานฝนเป็นระยะๆ ในปีนี้ประเทศไทยได้สิ้นสุดฤดูฝนและเข้าสู่ฤดูหนาวเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2565 โดยปริมาณฝนบริเวณประเทศไทยตอนบนได้ลดลงตามลำดับ ส่วนภาคใต้มีมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมและมีฝนตกเนื่อง นอกจากนี้มีพายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนผ่านเข้ามาหรือก่อตัวขึ้นในบริเวณพื้นที่ที่ครอบคลุมและมีผลกระทบต่อลักษณะอากาศของประเทศไทยจำนวน 2 ลูกในเดือนตุลาคม ได้แก่ พายุโซนร้อน “เซินกา (SONCA, 2219)” และพายุโซนร้อน “เนสาท (NESAT, 2220)” ทำให้บริเวณประเทศไทยตอนบนมีฝนตกหนาแน่นเป็นช่วงๆ และมีรายงานน้ำท่วมหลายพื้นที่ ส่งผลให้ปริมาณฝนรวมทั้งประเทศในเดือนตุลาคมสูงกว่าค่าปกติ สำหรับเดือนพฤศจิกายนได้รับจากอิทธิพลของลมตะวันออกเฉียงและลมตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้พื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศไทยตอนบนมีปริมาณฝนรวมสูงกว่าค่าปกติ ส่งผลให้ปริมาณฝนรวมทั้งประเทศสูงกว่าค่าปกติ เดือนธันวาคมบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนได้แผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยตอนบนตลอดเดือน ทำให้ภาคใต้มีฝนตกหนาแน่น ส่งผลให้ปริมาณฝนรวมทั้งประเทศสูงกว่าค่าปกติแม้ว่าปริมาณฝนบริเวณประเทศไทยตอนบนต่ำกว่าค่าปกติ ส่วนภาคใต้มีฝนตกเกือบทั่วไปเป็นระยะๆ เกือบตลอดช่วง 3 เดือน จากอิทธิพลมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดปกคลุมอ่าวไทยและภาคใต้ โดยเฉพาะเดือนธันวาคมที่ได้รับอิทธิพลจากร่องมรสุมพาดผ่านภาคใต้ตอนล่าง ก็มีหย่อมความกดอากาศต่ำปกคลุมประเทศมาเลเซียและช่องแคบมะละกาเพิ่มเติม ทำให้มีน้ำท่วมในบางพื้นที่

ใหญ่ของประเทศไทยตอนบนมีปริมาณฝนรวมสูงกว่าค่าปกติ ส่งผลให้ปริมาณฝนรวมทั้งประเทศสูงกว่าค่าปกติ เดือนธันวาคมบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนได้แผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยตอนบนตลอดเดือน ทำให้ภาคใต้มีฝนตกหนาแน่น ส่งผลให้ปริมาณฝนรวมทั้งประเทศสูงกว่าค่าปกติแม้ว่าปริมาณฝนบริเวณประเทศไทยตอนบนต่ำกว่าค่าปกติ ส่วนภาคใต้มีฝนตกเกือบทั่วไปเป็นระยะๆ เกือบตลอดช่วง 3 เดือน จากอิทธิพลมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดปกคลุมอ่าวไทยและภาคใต้ โดยเฉพาะเดือนธันวาคมที่ได้รับอิทธิพลจากร่องมรสุมพาดผ่านภาคใต้ตอนล่าง ก็มีหย่อมความกดอากาศต่ำปกคลุมประเทศมาเลเซียและช่องแคบมะละกาเพิ่มเติม ทำให้มีน้ำท่วมในบางพื้นที่

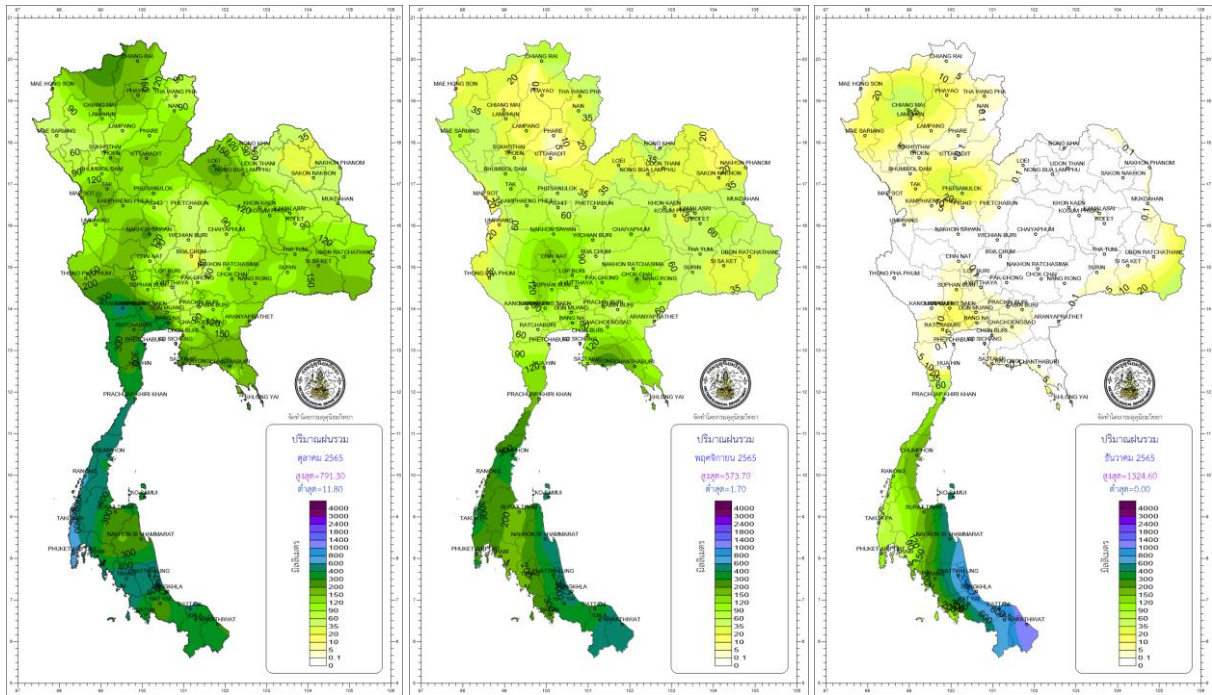
อุณหภูมิ

สำหรับช่วงเดือนตุลาคม-ธันวาคมของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2565 ประเทศไทยตอนบนเป็นช่วงรอยต่อระหว่างฤดูฝนเข้าสู่ฤดูหนาว อุณหภูมิต่ำสุดได้ลดลงต่อเนื่องในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ สำหรับภาคกลางและภาคตะวันออกมีอากาศเย็นลง ในช่วงเดือนตุลาคมอุณหภูมิเฉลี่ยทั้งประเทศไทยต่ำกว่าค่าปกติ

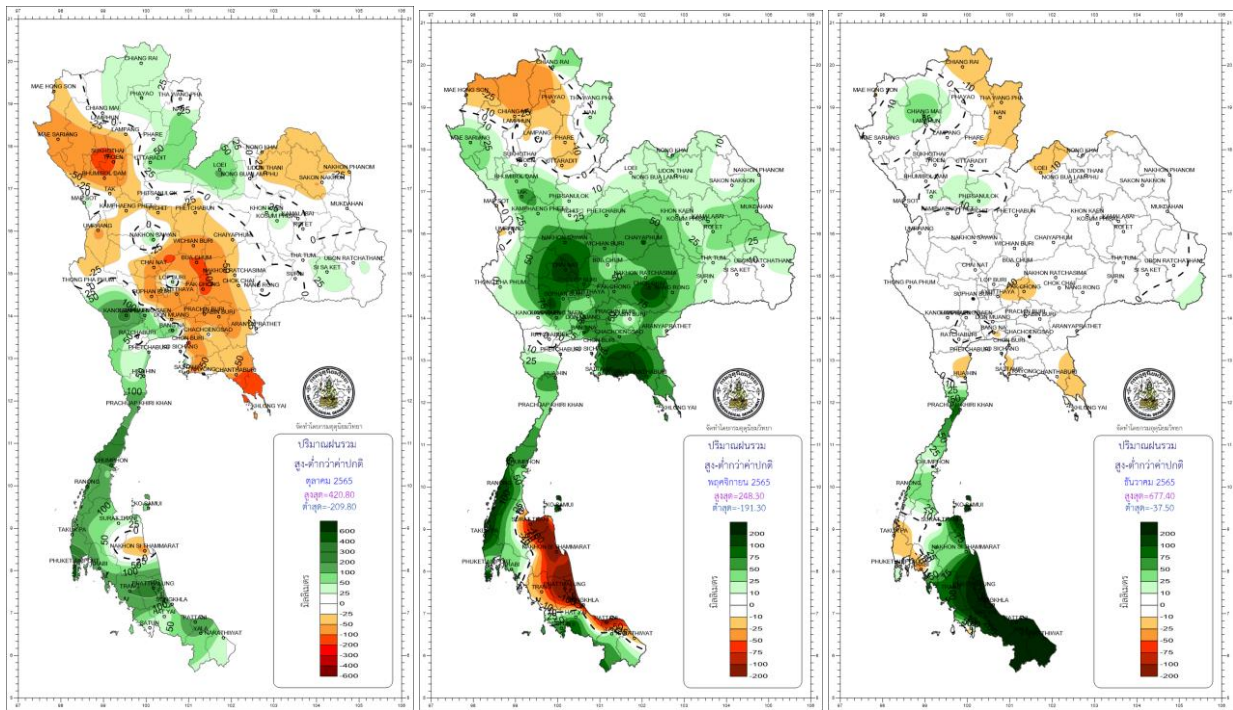

เนื่องจากลมมรสุมเปลี่ยนเป็นลมตะวันออกเฉียงและมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือส่งผลให้ประเทศไทยตอนบนมีฝนและอุณหภูมิลดลง ส่วนเดือนพฤศจิกายนและเดือนธันวาคมอุณหภูมิเฉลี่ยทั้งประเทศไทยสูงกว่าค่าปกติ โดยเฉพาะเดือนพฤศจิกายนที่ความกดอากาศสูงที่แผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยตอนบนมีกำลังอ่อน อุณหภูมิเฉลี่ยในภาคเหนือสูงกว่าค่าปกติ 1.1 องศาเซลเซียส และภาคตะวันออกเฉียงเหนือสูงกว่าค่าปกติ 1.4 องศาเซลเซียส ส่งผลให้อุณหภูมิเฉลี่ยของประเทศเดือนพฤศจิกายนสูงกว่าค่าปกติถึง 0.8 องศาเซลเซียสและมากกว่าเดือนอื่นๆ สำหรับอุณหภูมิต่ำที่สุดในช่วง 3 เดือนที่ผ่านวัดได้ 8.1 องศาเซลเซียส ที่สถานีอากาศอุตุวิทยามหาวิทยาลัยนครพนม จ.นครพนม เมื่อวันที่ 19 ธ.ค.

ปริมาณฝนเดือนตุลาคม-เดือนธันวาคม 2565

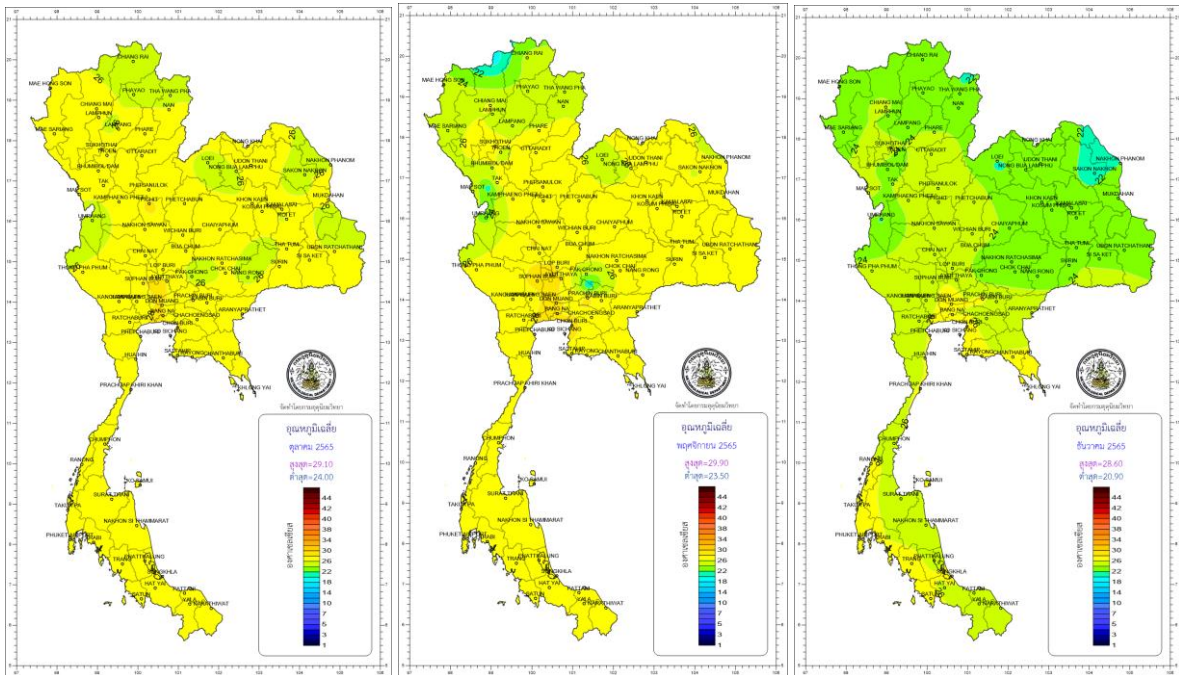

ปริมาณฝนเดือนตุลาคม (ซ้าย) พฤศจิกายน (กลาง) ธันวาคม (ขวา) 2565

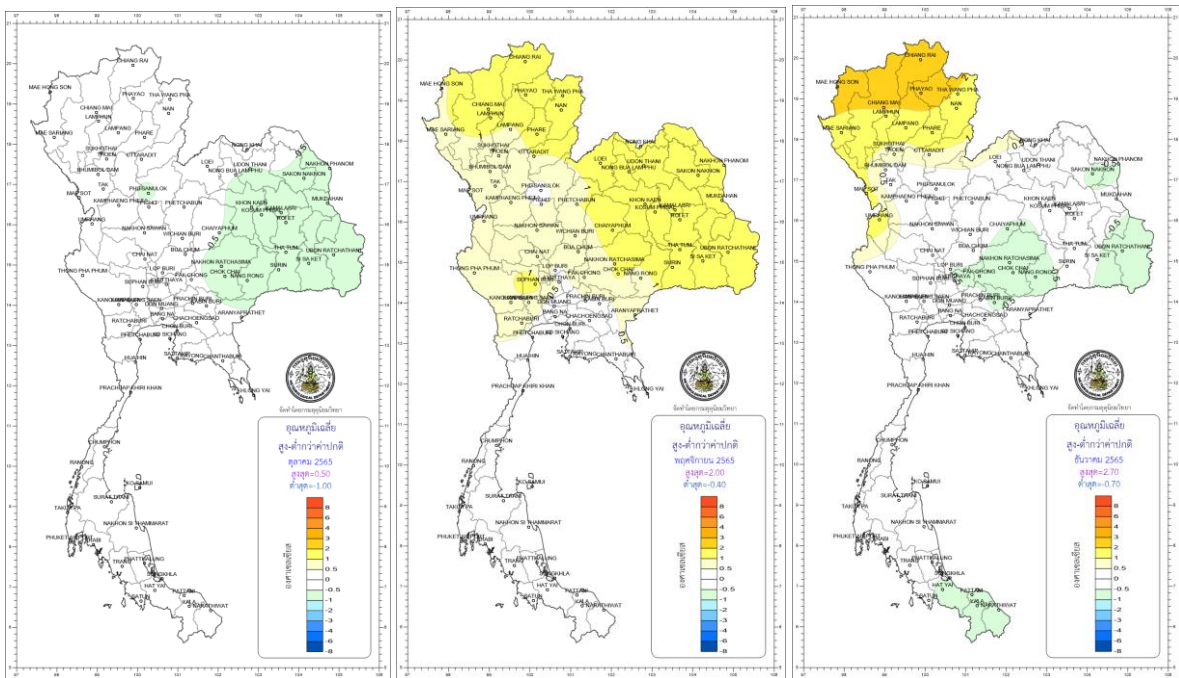

ปริมาณฝนที่ต่างจากค่าปกติเดือนตุลาคม (ซ้าย) พฤศจิกายน (กลาง) ธันวาคม (ขวา) 2565

อุณหภูมิจเฉลี่ยเดือนตุลาคม-เดือนธันวาคม 2565

อุณหภูมิจเฉลี่ยเดือนตุลาคม (ซ้าย) พฤศจิกายน (กลาง) ธันวาคม (ขวา) 2565

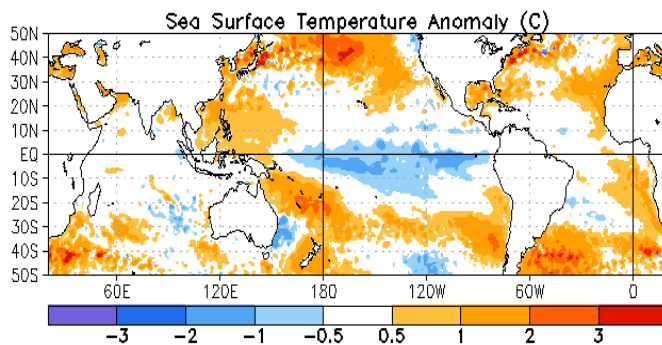
อุณหภูมิจเฉลี่ยที่ต่างจากค่าปกติเดือนตุลาคม (ซ้าย) พฤศจิกายน (กลาง) ธันวาคม (ขวา) 2565

ปรากฏการณ์เอลนีโญ / ลานีญา

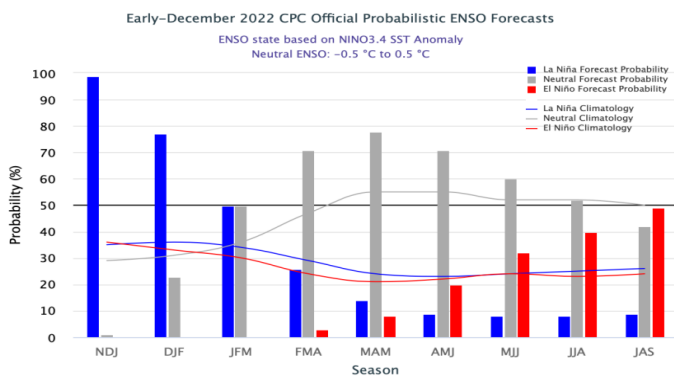
การติดตามสถานการณ์ ENSO (El Niño/Southern Oscillation) จากความผิดปกติของอุณหภูมิผิวน้ำทะเลในมหาสมุทรแปซิฟิกเขตศูนย์สูตรที่เกิดขึ้นในช่วงเดือนตุลาคม-ธันวาคม 2565 พบว่าปรากฏการณ์ ENSO อยู่ในสภาวะลานีญา อุณหภูมิผิวน้ำทะเลบริเวณแถบเส้นศูนย์สูตรทั้งตอนกลางและด้านตะวันออกของมหาสมุทรแปซิฟิกเขตร้อนมีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ย สำหรับอุณหภูมิผิวน้ำทะเลในช่วงสองเดือนที่ผ่านมาพบว่าบริเวณฝั่งตะวันตกของมหาสมุทรที่มีอุณหภูมิสูงกว่าค่าเฉลี่ยได้ขยายพื้นที่ไปทางตอนกลางของมหาสมุทรมากขึ้น

สำหรับระบบบรรยากาศที่ระดับ 850 hPa หรือที่ความสูงประมาณ 1.5 กิโลเมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง มีลมตะวันออกที่กำลังแรงกว่าปกติพัดปกคลุมทั่วทั้งบริเวณมหาสมุทรแปซิฟิกเขตศูนย์สูตร ส่วนที่ระดับ 200 hPa หรือที่ความสูงประมาณ 11 กิโลเมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง มีลมตะวันตกที่มีกำลังแรงกว่าปกติพัดปกคลุมบริเวณตอนกลางและด้านตะวันออกของมหาสมุทรแปซิฟิกบริเวณเขตศูนย์สูตร ซึ่งในเดือนตุลาคม-ธันวาคมที่ผ่านมาปริมาณฝนโดยรวมทั่วทั้งประเทศสูงกว่าค่าปกติ ส่วนอุณหภูมิเฉลี่ยทั่วทั้งประเทศสูงกว่าค่าปกติ ยกเว้นเดือนตุลาคมที่อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำกว่าค่าปกติ (ที่มา www.tmd.go.th)

ภาพแสดงอุณหภูมิผิวน้ำทะเลต่างจากค่าปกติ
(เดือนธันวาคม 2565)

ภาพแสดงอุณหภูมิผิวน้ำทะเลมหาสมุทรแปซิฟิกเขตศูนย์สูตร ปรากฏว่าบริเวณตอนกลางและด้านตะวันออกของมหาสมุทรมีค่าใกล้ค่าเฉลี่ยถึงต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประมาณ 0.5 -1.0 องศาเซลเซียส

วิเคราะห์ความน่าจะเป็นการเกิดปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ (ENSO : เอลนีโญ/ลานีญา) ด้วยวิธีการทางสถิติ พบว่าปรากฏการณ์ลานีญามีแนวโน้มจะเกิดต่อเนื่องไปจนถึงช่วงเดือนมกราคมถึงมีนาคม พ.ศ. 2566 และมีโอกาสลดลงอย่างต่อเนื่อง และมีสภาวะเป็นกลางช่วงฤดูร้อน พ.ศ. 2566

ที่มา : National Weather Service; Climate Prediction Centre : NOAA

สถิติอุณหภูมิ/ฝนและแนวโน้ม

สถิติอุณหภูมิและปริมาณฝนตามภาคต่างๆของประเทศไทยในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา
(ตุลาคม - ธันวาคม 2565)

	เดือน	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ตะวันออก	ใต้ฝั่งตะวันออก	ใต้ฝั่งตะวันตก
อุณหภูมิต่ำที่สุด (ซ)	ต.ค.	14.2	15.6	17.3	13.2	20.6	22.5
	พ.ย.	13.0	13.8	17.5	11.4	17.0	20.4
	ธ.ค.	10.1	8.1	14.4	8.8	16.2	19.1
อุณหภูมิสูงที่สุด (ซ)	ต.ค.	36.0	35.0	35.9	35.6	35.2	34.5
	พ.ย.	36.7	36.7	36.0	36.4	34.5	34.9
	ธ.ค.	35.0	34.6	34.8	35.5	33.5	34.2
อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย (ซ)	ต.ค.	22.5	21.9	24.2	23.6	23.9	24.2
	พ.ย.	20.6	21.7	24.0	23.4	23.7	24.1
	ธ.ค.	18.1	17.5	21.1	21.1	22.7	23.7
อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย (ซ)	ต.ค.	32.2	30.6	31.7	31.5	31.2	31.0
	พ.ย.	32.1	32.4	33.0	32.1	31.0	31.6
	ธ.ค.	30.0	29.1	31.0	31.0	29.6	31.1
ปริมาณฝนรวมเฉลี่ย (มม.)	ต.ค.	114.1	103.6	198.6	175.4	324.3	556.4
	พ.ย.	38.1	48.5	93.2	109.3	320.1	254.2
	ธ.ค.	8.6	0.0	4.0	1.2	447.3	115.9
ปริมาณฝนสูงที่สุด ใน 24 ชั่วโมง (มม.)	ต.ค.	81.1	104.2	118.5	111.8	136.6	149.8
	พ.ย.	73.0	78.8	94.9	147.5	152.4	146.4
	ธ.ค.	68.7	0.2	18.1	5.4	545.4	100.4
จำนวนวันฝนตก เฉลี่ย (วัน)	ต.ค.	12	8	12	12	23	26
	พ.ย.	5	5	9	11	19	21
	ธ.ค.	1	0	1	1	14	12

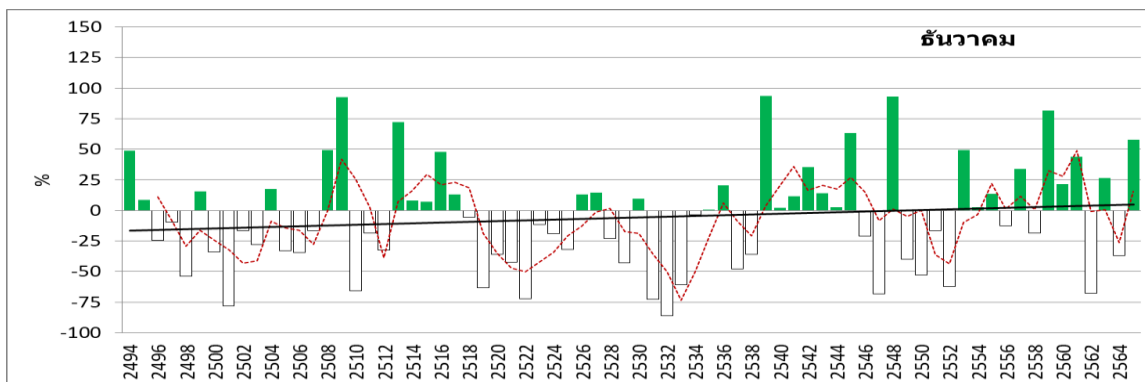
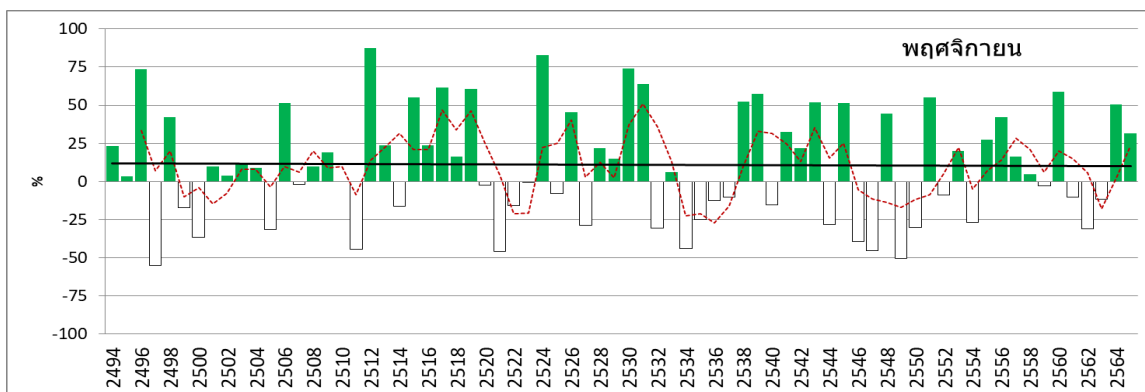
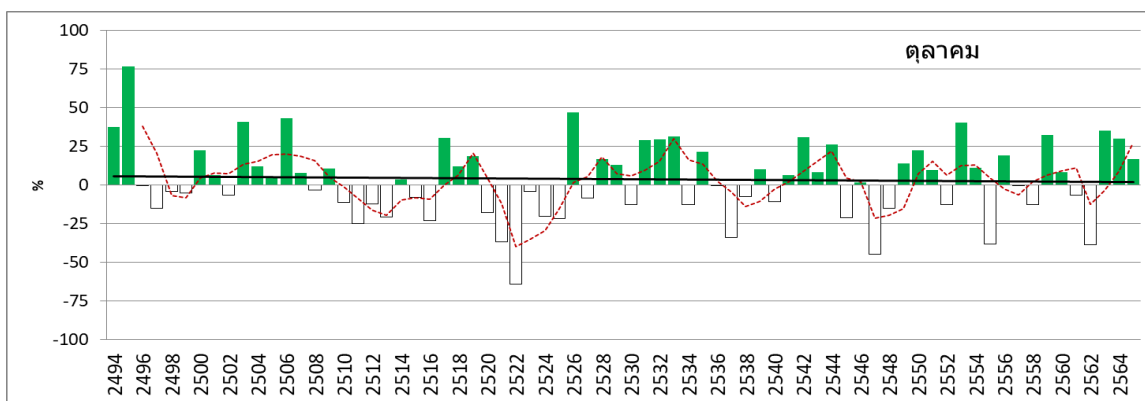
หมายเหตุ : เป็นข้อมูลจากสถานีอุตุนิยมวิทยา กรมอุตุนิยมวิทยา ทั้งนี้ไม่รวมอุณหภูมียอดดอย* หรือ อุณหภูมียอดหญ้า**

* อุณหภูมียอดดอย คือ อุณหภูมิต่ำสุดที่ตรวจวัด ณ บริเวณยอดดอย

** อุณหภูมียอดหญ้า คือ อุณหภูมิต่ำสุดที่อ่านได้จากเทอร์โมมิเตอร์ ณ ระดับใบหญ้าที่ตัดสั้น

แนวโน้มปริมาณฝนของประเทศไทยจากสถิติในรอบ 72 ปี (พ.ศ.2494 – 2565) (ตุลาคม – ธันวาคม 2565)

ปริมาณฝนของประเทศไทยเดือนตุลาคมในระยะ 10 ปีหลังนี้ส่วนใหญ่สูงกว่าค่าปกติ ยกเว้นปี 2558, 2561 และ 2562 ที่ต่ำกว่าค่าปกติ โดยในระยะยาวพบว่าปริมาณฝนมีแนวโน้มลดลง ส่วนเดือนพฤศจิกายนปริมาณฝนในช่วง 10 ปีหลังนี้มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย ส่วนในระยะยาวปริมาณฝนมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยเช่นกัน สำหรับเดือนธันวาคมแนวโน้มของปริมาณฝนช่วง 10 ปีล่าสุดไม่ชัดเจน แต่ในระยะยาวปริมาณฝนมีแนวโน้มสูงขึ้น

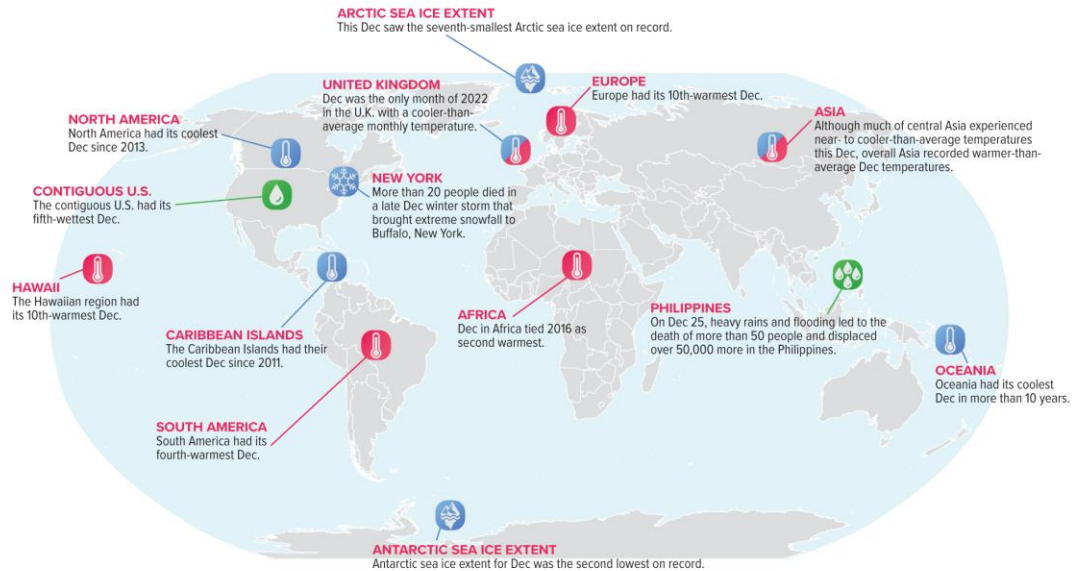
เปอร์เซ็นต์ปริมาณฝนที่มีค่าสูง (+) หรือต่ำ (-) กว่าค่าปกติของประเทศไทย,
ค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ 3 ปี (moving average) (....) และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงเส้น (----)

Worldwide Weather Events

Selected Significant Climate Anomalies and Events: December 2022

GLOBAL AVERAGE TEMPERATURE

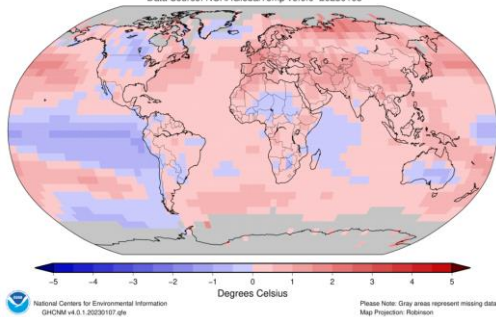
Dec 2022 average global surface temperature was the eighth-highest for Dec since global records began in 1880.

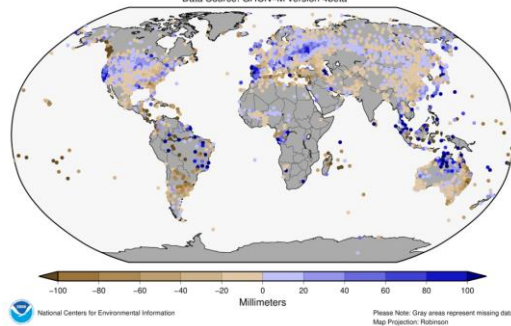
Please note: Material provided in this map was compiled from NOAA's State of the Climate Reports. For more information please visit: <https://www.ncei.noaa.gov/access/monitoring/monthly-report/global/>

แผนที่แสดงลักษณะภูมิอากาศผิดปกติตามภูมิภาคต่างๆของโลก เดือนธันวาคม 2565

Land & Ocean Temperature Departure from Average Jan–Dec 2022
(with respect to a 1991–2020 base period)
Data Source: NOAA GlobalTemp v5.0.0-20230108

Land-Only Precipitation Anomalies Dec 2022
(with respect to a 1961–1990 base period)
Data Source: GHCN-M version 4beta

(ชาย) อุณหภูมิเฉลี่ยเดือนมกราคม-ธันวาคม 2558 ของโลกเปรียบเทียบกับค่าปกติ(1991-2020)
(ขวา) ปริมาณฝนเฉลี่ย(%ของค่าปกติ) เดือนธันวาคม 2565

(ที่มา : <http://www.ncdc.noaa.gov>)

โครงการวิจัย "การพัฒนาฐานข้อมูลภูมิอากาศเชิงวิเคราะห์ซ้ำเพื่อปรับปฏิทินเพาะปลูกข้าวหอมมะลิให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ"

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาประเทศไทยเผชิญกับภัยธรรมชาติที่รุนแรงและบ่อยครั้งขึ้น เนื่องจากปัญหาความผันแปรและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ทวีความรุนแรงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งเป็นปัญหาที่ท้าทายต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน ถึงแม้ว่าการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะเป็นปัญหาที่สำคัญระดับโลก โดยที่ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่ได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก ทั้งยังต้องเผชิญและรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงความผันแปรของฤดูกาล การเกิด ภัยพิบัติที่รุนแรงและบ่อยครั้งขึ้น เช่น ปัญหาความแห้งแล้ง และปรากฏการณ์ธรรมชาติที่ทำให้เกิดปริมาณฝนผิดปกติ และเกิดอุทกภัยในช่วงฤดูมรสุม ตลอดจนความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ประเทศไทยในฐานะประเทศเกษตรกรรม วิถีชีวิตของประชาชนยังต้องพึ่งพาแหล่งน้ำธรรมชาติและความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ความผันแปรและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศจึงนับเป็นภัยคุกคามที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน การเติบโตทางเศรษฐกิจ การจัดการปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น รวมถึงการรักษาความสมดุลของระบบนิเวศและคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีด้วย โดยโครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทางภูมิอากาศที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของข้าวหอมมะลิ และเก็บข้อมูลจากแปลงทดลองทั้งภาคสนามและในแบบจำลอง และนำผลวิเคราะห์ภาคสนามและจากแบบจำลอง Aqua Crop Simulation ร่วมกับการศึกษาผลกระทบภายใต้การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ใช้ในการปรับปฏิทินเพาะปลูกข้าวหอมมะลิให้เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศในพื้นที่ เพื่อพยากรณ์ผลผลิตข้าวหอมมะลิจากปัจจัยสภาพภูมิอากาศ โดยใช้ผลจากแบบจำลอง Aqua Crop Simulation ร่วมกับฐานข้อมูลภูมิอากาศเชิงวิเคราะห์ซ้ำที่พัฒนาขึ้น และการทดลองภาคสนามเพื่อปรับปรุงความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ในแบบจำลอง จนได้เงื่อนไขเพื่อให้ได้ผลผลิตสูงสุด

คณะทำงานได้ออกเดินทางเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับดำเนินงานวิจัยตามโครงการโดยการออกสำรวจและลงพื้นที่แปลงทดลองปลูกข้าวหอมมะลิในครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 26-30 กันยายน 2565 และครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 7-11 พฤศจิกายน 2565 บริเวณจังหวัดร้อยเอ็ดและมหาสารคาม และได้ให้เกษตรกรได้ทำการบันทึกข้อมูลการเจริญเติบโต และเหตุการณ์ลักษณะอากาศที่สำคัญที่เกิดขึ้นจริงในแปลงนา พบว่าพื้นที่เพาะปลูกบางแปลงได้รับความเสียหายจากน้ำท่วมทั้งหมด บางแปลงสามารถเก็บเกี่ยวได้บางส่วน และบางแปลงสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ทั้งหมดแตกต่างกันตามตำแหน่งที่ตั้งของแปลงเพาะปลูกและสภาพอากาศ

โดยศูนย์ภูมิอากาศ กองพัฒนาอุตุนิยมวิทยา กรมอุตุนิยมวิทยา โทร. 023991423 023989929 โทรสาร 023838827
กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม www.climate.tmd.go.th www.tmd.go.th